

○ За останнім повідомленням московського радіо, Сталін прийняв англійського посла та мав з ним тривалу розмову.

○ До Москви прибула югославська урядова делегація на чолі з маршалом Тіто.

○ Польська урядова делегація, очолювана президентом Берутом й прем'єром Осубкою-Моравським, покинула Москву. При від'їзді останній заявив, що «польські делегації ще ні в одній країні, не були так тепло прийняті» та, що «Сталін є першим другом польського народу».

○ ЛОНДОН. В американській окупаційній зоні припинено розбирати фабрики та заводи, призначені для військових відшкодувань. Намічено було до розбирання 150 підприємств. Вже почали розбирати 24, з яких 4 мала одержати Росія.

○ Більша частина англійської преси гостро заатакувала останню промову Молотова, що, на її погляд, висловлює в найяскравішій формі імперіалістичні тенденції Москви.

○ МАНІЛА. З 4 червня ц. р. Філіппіни стають незалежною державою.

В'язень порожнечі

(До 30-річчя з дня смерті І. ФРАНКА).

Після Панька Куліша Іван Франко є найменш званою і найбільш трагічною постаттю нашої історії доби відродження. Це, може, декому звучить, як парадокс... Однак, варто тільки підступити до Франка, варто взяти до рук його „Зів'яле листя“, варто вдуматись у причини написання „Мойсея“, а головне — прослідкувати хід його життя від консяозичних часів „Зорі Галицької“ до його божевілля, щоб переконатися, що власне ми дуже мало знаємо, хто це такий той Франко, той син ковала з Негуевич біля Дрогобича. Він у нас чуже явище... Чого він, власне, прийшов до нас, хто його такого кликав і чого він хоче? Було б значно вигідніше, щоб його у нас не було, але щоб згадати загальну констернацію, його, Івана Франка проголошено регіональним Шевченком, одягнуто в кожух та папаху і повішено на стіні поруч свого „старшого брата“.

Явище гідне середовища, в якому має місце... Бо поява Франка серед порожнечі духу, не тільки провінції, де він родився і діяв, але загально-української порожнечі, була такою несподіваною і такою чужою, що ні одне ним сказане слово, ні одна ним рождена думка, ні один його чин, не зайшов до душі нашого громадянина, а, ще краще, нашого суспільства, без боротьби, без перешкод, без трагії. Все, що він думав і казав, наперед було зле. Всі, що оточували того велетня, були без сумніву „більші“, „розумніші“ і слова Франка були наперед для них неприемлимі...

І так воно мусило бути. Бо надто великий контраст творив він своєю появою у цей сірий, безбарвний і бездушний час на нашій землі. Надто великі, а, головне, незрозумілі, вимоги ставив він своїм громадянам. Бо чого він від них бажав? Ствердивши, що це ніщо інше, як „паралітик на роздоріжжю“, „презирством битий“, він все таки вірив, що „струснеш Кавказом“, „засядеш між народів в вільній колі“. Домагався сили, величності... Домагався вирватися з зачарованої провінційщини...

Яка, де величність? Лупаймо ту скалу... Що це за така скала? Хто має право твердити, що ми не знаємо Франка, що не маємо його образу в кожній хаті, що не виповняємо його заповітів? Святкуємо його, шануємо його, любимо його!..

Святкуємо і любимо, але все таки не знаємо, чого він збожеволів, чого він „не любив людей“, чого тікав від них і, знайшовши незнаний кут, закопувався у ньому і працював, працював... Працював для тих, кого ненавидів, працював за сто, за двісті, за мільйони, а звідсіль — „Кожний думай, що на тобі мільйонів стан стоїть“. Він ненавидів маленьких душ, маленьких характерів, дрібних сварунів-політиканчиків, які і до на-

ших днів засмічують мільйонними числами наше суспільство. Ненавидів яловість думки, яка нічого не шукає, нічого не відкриває, нічого не творить, а через заздрість не сприяє і своєму найближчому.

З Франка роблять національного будителя, соціального діяча. Мало. Трагічно мало. Франко це Пастер нашої духовної немочі, немочі, що родилась з провінційлізму, школилась в примітивізмі сірих, майже вічних буднів. Франко не Шевченко. Франко—Колумб, що відкривав українцям Америку у їх рідному Львові, Америку близьку, національну, але недосяжну, бо незнану. Ми і сьогодні б'ємося за великий стиль нашого життя, діяння, побуту. Це і сьогодні незнана Америка для вісімдесяти відсотків нашого освіченого громадянства. Франко ж прийшов і боровся якраз за такий стиль у той час, коли біля нього були хіба одиниці... Дуже нечисельні одиниці.

„Лупаймо ту скалу“... Скалу варварства в наших думках, скалу мертвої природи, неодухотвореної біології. Лупаймо примітивізм, втілений в душах трагічних людських постатей, яких велике призначення посилає у світ шукати великих істин, що ведуть до землі обіцяної тим самим і самотнім шляхом, вказаним одним з натур біблійного пророка, ім'я якому у нас Іван Франко. Не лякаймося самих себе. Не замикаймо душ на замок недовір'я, не ділімося, і не множимося, а скорше додаваймо і творім вбрів всьому один моноліт духу, тіла, розуму. І коли це станеться, тоді ми не матимемо причини казати, що ми не знаємо Франка. Коли це станеться, тоді його думка „Струснеш Кавказ“ перестане бути тільки думкою, тоді це буде чин... Чин Івана Франка. Чин тих, що його пізнали і прийняли між себе, як свого... Улас САМЧУК.

«КИТАЙСЬКИЙ МУР»

На запрошення німецько-американського інформаційного бюро, що поставило собі завданням тісний зв'язок з німецьким населенням, 19 травня виступив уповноважений соціалдемократичної партії західних зон д-р Шумахер. В своїй доповіді на тему «Німеччина й Європа» він висловив такі думки:

Цілість Німеччини є передумовою світового миру. Також в капіталістичних країнах повинен закріпитися погляд, що нове соціалістичне оформлення Німеччини потрібне в інтересах загальної демократичної орієнтації. Тільки завдяки господарській, політичній і моральній підтримці закордону можна уникнути односторонньої східної орієнтації німецького народу. Визнаючи досягнення Росії на її власному

терені, д-р Шумахер вбачає, однак, небезпеку, що її означав би «Китайський мур». Коли б він пересунувся на захід Райну, Європа, включаючи Нідерланди, Францію і Скандинавію, була б втрачена для західної культури. Але Європа й Америка становлять культуру цілість, і проблеми сучасності не можна розв'язати створенням політично одностороннього євразійського простору, а тільки з допомогою Сполучених Штатів Європи. Німецька соціалдемократія бореться за ідеї англійської і французької революції та ідеї американських прав людини, що неподільно пов'язані з ідеями соціалізму. Щоб видужати, Європа потребує зрівняння та рівноваги замість гегемонії окремих держав.

МОЛОТОВ ОБУРЮЄТЬСЯ

По прибутті з Парижу до Москви, Молотов виголосив промову, в якій дав підсумки Паризької Конференції. В своїй промові він настирливо підкреслював, що труднощі в роботі конференції випливали із небажання англо-американців зрозуміти життєві інтереси Советського Союзу, які треба було б—на думку Молотова—справедливо задовольнити, зокрема в справі італійських репарацій. Молотов підкреслив, що намагання західних демократій вибудувати опорні авіаційні бази у важливих стратегічних пунктах, не може бути байдужим для СРСР. Неуспішність Паризької Конференції він пояснив тим фактом, що «деякі держави намагаються нав'язати іншим свою волю» Закінчує промову Молотов шаблонною фразою, зверненою до «всіх реакціонерних сил», урахувати досвід останньої війни.

Знову французька криза

2 червня ц. р. Франція вибиратиме знову до своїх установчих зборів. До закінчення біжучих справ збори будуть одночасно парламентом і, крім того, мають доручення виробити нову конституцію, бо перша спроба, як відомо, проважилася 5 травня під час всенароднього голосування. У виборах прийматимуть участь 5 великих партій: соціалісти, комуністи, католицька народна партія, об'єднання лівих республіканців і республіканська партія свободи, куди влилися всі праві групи.

Ще перед референдумом розпочався у партіях рух. Правда, це в найменшій мірі відноситься до трьох великих партій, що від часу виборів у минулому році створюють урядову коаліцію: комуністів, соціалістів і республіканської народної партії. Від комуністів відкололася група троцькістів; вона виставила в деяких виборчих дільницях Парижу і в декількох департаментах свої власні списки.

Комуністи і соціалісти ведуть передвиборчу кампанію під відомим гаслом. Комуністи борються скорше під триколюровим, ніж червоним прапором і радше, образно висловлюючись, під звуки „Марсельези“, ніж „Інтернаціоналу“. (Чи не для того, щоб підкупити масу своїм „переродженням“?). Вони розраховують на перемогу і вустами свого

керівника Тореза проголошують готовність перебрати на себе керівництво державою.

Республіканська народна партія надіється одержати більшу кількість голосів, ніж комуністи.

Соціалісти публікують ще раз в „Попюлер“ свої партійні заходи.

Міністер-президент Гуен вважає, що вибори не принесуть великих змін і коаліція трьох має шанси на майбутнє.

ВИБОРИ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

ПРАГА. У неділю 26 травня в Чехословаччині відбулися перші воєнні вибори до парламенту. На відміну від останніх виборів у 1936 році, коли депутати обирались до двох палат (палата громад і сенат), цього разу обрано 300 депутатів до парламенту, що являє собою одночасово установчі збори для вироблення конституції. До участі у виборах допущено такі

партії: католицьку народну партію, народню соціалістичну партію (раніше партія Бенеша), соціалдемократів і комуністів. У Чехії найбільшу кількість голосів одержали комуністи (прибл. 40%). На другому місці партія Бенеша. У Словачкій переможцями вийшли праві католики; вони здобули прибл. 62% поданих голосів, в той час коли комуністи тільки 30%.

КАБІНЕТ ЙОШІДА

ТОКІО. Новий японський прем'єр-міністер з великими труднощами створив кабінет із лібералів, поступових і безпартійних, в якому він сам зайняв становище міністра закордонних справ. На вимогу ген. Мек Артура двох міністрів знову звільнено. Комуністичні елементи влаштували демонстрації, спря-

мовані проти нового, на їх погляд, реакційного кабінету Аліянтський головнокомандувач після таких демонстрацій сказав, що подібні випадки в майбутньому будуть розцінюватись як загроза для уряду та окупаційної влади і проти них вживатимуться відповідні заходи.

НАНСЕНІВСЬКІ ПАСПОРТИ ВІТКАЧАМ

ВАШІНГТОН. Сенатор Артур Гендрік Венденберг на основі Інструкцій американського міністерства закордонних справ повідомив, що представник США при міжнародному урядовому комітеті для біженців відстоюватиме думку про надання т. з. Нансенівського паспорту насильно вивезеним та бездержав-

ним особам. Сенатор нагадав, що Нансенівські паспорти, видані Лігою Націй після першої світової війни, стали багатьом людям у більшій пригоді, ніж уряди. Він підкреслив, що після другої світової війни введення таких паспортів ще більш необхідне.

ВАРШАВСЬКИЙ УРЯД І... УКРАЇНЦІ

ЛЮБЛІН. Головний представник варшавського уряду для справ евакуації, Беднарж, заявив на пресовій конференції, що всі українці мусять забратися з Польщі. Евакуація українців із Польщі до Советів уже переведена на 60 відсотків. Виселено 311, 491 осіб (між ними найбільше людей з Лемківщини, Холмщини та інших українських земель, що їх Москва віддала Польщі).

Беднарж підкреслив, що згідно з советсько-польською репатріаційною уго-

дою—право повернутися до Польщі мають тільки ті польські громадяни-скитальці, які є польської або жидівської національності, але не українці. Скитальці-українці, хоч і записалися польськими громадянами, можуть вертатися тільки до Советів. Отже, ходить про те, щоб ніхто з українських скитальців не міг вернутися до Польщі. Деяким українцям-скитальцям вдалось вернутися сюди, але їх вишлють до Советів.

БІЛА КНИГА

Однією з поміж інших проблем, що виникли після остаточної перемоги Німеччини альянтськими військами, була також проблема втікачів, якій спочатку не надавалося великого значення. Справу втікачів військові штаби спершу намагалися „втрутити“, сподіваючись, що з бігом часу це питання взагалі відміре. Тому долю втікачів було порівняно до звичайних життєво-розумілих проблем: налагодження комунікації, налагодження мостів, харчування, усунення з вулиць барикад. Московський уряд навіть видав (для домашнього вжитку) комунікат, повідомляючи про успіхи і закінчення репатріації, лише зазначив, що тільки окремі одиниці „вилавлюються“.

Однак справа втікачів не замирла, вона стала на порядок денний дипломатичних нарад, конференцій і звернула на себе увагу світової громадськості. Одним із таких намагань глибше вникнути і вивчити справу втікачів було відвідування таборів у Німеччині соціалістичним депутатом до англійського парламенту Р. Стокесом.

Лондонський „Католіш Геральд“ оголосив інтерв'ю, дане депутатом Стокесом, який, відзначаючи добре ставлення до втікачів, добре забезпечення їх життєвих потреб, підкреслив, що „є, однак, одна загроза, яка висить над ними“. Тут, в зв'язку з окремими намаганнями примусової репатріації, депутат Стокес висловив припущення про можливість таємної умо-

ви, яка всіх втікачів зобов'язує до повороту на батьківщину. Депутат Стокес заявив: „Тисячі втікачів походять з України, з Балтійських країн і з східної Польщі. Здається, що в Ялті прийнято якнайбільш нелюдське рішення, що цілковито суперечить постановам Атлантичної Хартії“. Кінчаючи інтерв'ю, депутат пообіцяв виступити в англійському парламенті з вимогою „аби було подано до загального в.дому тексти документів тієї умови“.

В Палаті Громад депутат Стокес звернувся до міністра в справах окупованої Німеччини, Я. Гинда, з проханням дати детальні висвітлення з задоволенням, що факти примусової репатріації більше не повторяться.

Підчас дебатів в цій справі депутат граф Вінтертон запропонував: „З огляду на факт, що на всіх депутатських крислах (цебто серед соціалістів, як однаково і серед опозиції) цікавляться так дуже справами втікачів, прошу пана міністра обміркувати можливість видання БІЛОЇ КНИГИ, що містила б дані про обсяг цієї проблеми в даний момент і про розпорядження уряду в цій справі.“

Міністер Я. Генд запевнив, що така книга може бути видана і то в скорому часі.

Як відомо, на Лондонській конференції З'єднаних Націй було ухвалено постанову, яка охороняє біженців від репатріації. Однак, потреба видання згаданої БІЛОЇ КНИГИ не зменшується. І не стільки в інтересах втікачів, скільки в інтересі врегулювання світових відносин, бо до кінця невисянені питання і таємниці лише тримають світ в стані напруженого неспокою.

БІЛА КНИГА має висвітлити ті обставини, які витворили масову еміграцію з Східної Європи.

Фактичні статистичні дані, документи, розпорядження і інші матеріали звільняють втікачів від несправедливих політичних обвинувачень, і в зв'язку з цими політичними обвинуваченнями впливає потреба висвітлити справжнє політичне обличчя еміграції. Нам, українцям, цікаво було б бачити в БІЛІЙ КНИЖЦІ, наприклад, такі документи: скільки українців було (якщо взагалі були) членами німецької націонал-соціалістичної партії, що відіграла вирішальну роль в агресивній політиці Німеччини; який безпосередній вплив мала українська політична думка на підготування Гітлера до злочинів, заподіяних окремим державам; чи існував який німецько-український договір (подібний до німецько-російського договору від 1939 року); бажано висвітлити німецьку політику щодо використання інших народів для своїх мілітарних цілей.

Взагалі, видання БІЛОЇ КНИГИ мусить стати актуальною справою нашої сьогодишньої преси.

Штаби окупаційних армій при сучасній несконкретизованій ситуації подають дані про відсоток репатрійованих і кількість тих, що лишилися. Але ми не є одиниці, що боронять свої власні інтереси і вигоди. Тисячі тих, що лежать в могилах, і тисячі живих вислали нас амбасадорами в світ. Ми прийшли сказати, що найбільша українська академія наук знаходиться не в Києві, а в Сибіру і що вона працює не над поступом цивілізації, а рийється в копальнях і пиляє ліс, ми привезли тисячі світлин зруйнованих церков.

Так. Ми амбасадори, кожний з нас відчуває відповідальність за дальшу долю наших батьків, братів і сестер. І БІЛА КНИГА буде певною грамотою, яку б ми одержали в руки від цивілізованого світу.

Л. ЛИМАН.

С. Петлюра — журналіст

Разом з 20-ю річницею трагічної смерті С. Петлюри, минає ще одна річниця, зв'язана з його іменем, — сороколіття народження першої в Україні під Росією щоденної газети «Громадська Думка», спадкоємцею якої з 15 вересня 1906 року стала «Рада».

Поставивши за своє завдання: «служити культурним, громадським та політичним інтересам України... старатися держати своїх читачів у крузі інтересів всеукраїнських», «Рада» пройшла свій історичний шлях за реакційних часів, що настали по революції 1905 року. Саме на той час припадає приїзд до Києва М. Грушевського, що взяв активну участь в «Раді». Фактичним редактором став М. Павловський — працювала і віддана справі людина. Був він редактором до 1913 р. коли затупив його Андрій Ніковський. На секретаря редакції запрошено С. Петлюру. Поруч з відповідальною працею секретаря, Петлюра виявив себе тут як талановитий публіцист. Працює цих людей, при активній співпраці С. Єфремова, Ф. Матушевського, Д. Дорошенка, С. Черкасенка, М. Лозинського та інших, не кажучи вже про батька цього часопису Євг. Чикаленка, стала «Рада» речником і дзеркалом українського життя всіх земель.

Одночасно з працею в «Раді» був С. Петлюра активним співробітником другого органу, що почав виходити в Києві з 11 квітня 1907 року. Був це центральний орган УСДРП (Україн. Соц. Дем. Ріб. Партія) — тижневик «Слово». Почав він виходити за фактичним редагуванням колеги в складі: С. Петлюри, В. Садовського, М. Порша та Я. Міхура. До кінця 1907 року офіційним видавцем-редактором була О. Королева, після неї відповідальним і фактичним редактором стає С. Петлюра.

Та чи не найвиразніше виявив себе С. Петлюра як український журналіст в часи виходу в світ журналу «Українская жизнь». Починає виходити цей журналістський місячник у Москві 3-го січня 1912 року за редакцією С. Петлюри. Під його керівництвом стає він такою трибуною, на якій протягом 5-ох років перекрещувались українські погляди і змагання з поглядами російських і зросійщених земляків. Поставивши за свою мету інформувати російське суспільство і пресу про українську справу, «Українская жизнь» разом з тим піддавала критиці та розкриттю псевдонаукові теорії, скеровані проти українських національних прав, виступаючи на захист українських національних змагань проти наклепів та інсинуацій, що потоком лилися з вуст російського суспільства та зі сторінок його преси.

Виконуючи ці завдання, редакції «Українской жизни» пощастило залучити до співпраці, крім широкого кола українських журналістів та науковців, також поодиноких представників поступових чужинських кіл, з яких слід згадати хоч би такі імена, як акад. проф. Корш, проф. Боуен-де-Куртене, Леон Василевський та інші.

Так став цей журнал органом широкого освітлення української справи в умовах російського життя, давав глибоке обґрунтування її, приносив максимум інформаційного матеріалу.

На цей же час (1915 р.) припадає вихід у Харкові тижневої газети «Слово». Як і попереднє киянське «Слово», було воно органом української соціал-демократичної думки і ставило за своє завдання — ширити українську національну ідею серед робітництва та захищати його інтереси. Видавцями були В. Винниченко (Ів. Довгаль) та Ю. Тищенко (Гарак). Перше

число появилось 25. 10. 1915 р. До співпраці залучено ліпші на той час журналістичні сили на чолі з С. Петлюрою і В. Садовським.

У вступній статті, даючи огляд робітничого життя з національного становища, редакція писала:

«Робітничий рух кожної держави розвивається в своїх національних формах. Що краще розвинені національні форми, то більше простору для розвитку робітництва... Ми, українці, знаємо це занадто добре. І через те... одним з найближчих і невідкладних завдань є усунення з нашого шляху всього, що затримує наш національний розвиток. Тільки будучи українцями, ми зможемо в усій повноті приумножити нашу соціальну силу».

З бадьорими думками і закликом звертається тут до цілого українського суспільства С. Петлюра. В статті п. ч. «Будьмо спокійні», підписаній значком П 2, він писав:

«Будьмо спокійні і не станемо серед погроз на нашу національну культуру гасити свого духа. Ми не діти, щоб викнути додуго головою... Припинили наші газети у Києві, не дозволили нам видавати там наші книжки, заборонили у Галичині всі українські книжки, припинили і там наші газети, позакривали і там всі українські товариства, хотіли загасити одним махом і натиском всі вогнища нашого національного життя і поставити хрест над нашими столітніми змаганнями. Тяжко і боляче.

Але не будем гасити нашого духа... Не гасити нашого духа перед погрозами, а зустріти їх, як мужам сили... Не складати руки нам і ждати покійно подій... а відчувати історичну відповідальність нашої праці перед нашим народом і пам'ятати, що тільки праця, праця і праця — невпинна, негавуюча і приспособлена до потреб часу — може допомогти нам пережити сучасне лихоліття. Так хай же в «Слові» нашому відблискує жадоба оцієї праці і воля нашого народу жити, а не гнаною колодою по світі валяться!»

Був це час, коли українська національна преса широко розгорнулася по всій Україні. Поруч з органами суто-політичного характеру, було багато різних часописів, що обіймали найрізноманітніші галузі й потреби українського життя.

Не послаблює зв'язку з українською журналістикою С. Петлюра і на еміграції, зокрема з журналістикою воєнного характеру. З таких органів, насамперед, треба згадати «Табір», воєнно-літературний журнал, що почав виходити року 1923 в Каліші за найближчою участю ген. В. Куша та співробітництвом С. Дельвіга, Колосовського, В. Сальського, П. Шандрука, Капустянского, полк. В. Савченка, лейт. С. Шрамченка та інших. На початку видавці мали на думці присвятити сторінки цього органу розробці воєнного знання, але вже в третьому числі надали місце і «літературі», тобто ідеологічним, політичним, полемічним статтям, витриманим послідовно в дусі державно-політичної концепції, що її заступав і на яку поклав печать своєї особистості С. Петлюра.

Під безпосереднім впливом Петлюри і за його найближчою участю року 1925 почав у Парижі виходити один з поважніших органів державно-політичної думки Української Народної Республіки п. н. «Тризуб». Керований правною журналістичною рукою, цей часопис здобув широку популярність. На 13-ть років пережив він свого засновника, що 26. 5. 1926 р. упав на вулиці Парижу від злочинно-ворожого руки, як вірний син свого народу і провідний борець за українську державність.

Аркадій ЖИВОТКО.

Короткі вісті

○ Як подало московське радіо, одна советська група, що складається з 56 советських лікарів і медичного персоналу, виїхала до Адис-Абеби, де вона відкриє, на запрошення абісінського уряду, лікарню.

○ Берлін. Ген. Мек Нерні видав розпорядження, що всі непорозуміння і сварки між ДП та німцями повинні бути замальовані в його головній квартирі, щоб зразу ж слідством можна було встановити, хто є причиною непорозуміння. Після відомого великого інциденту зареєстровано лише два випадки, коли один жид відмовився показати квиток німцям-кондукторам та коли 10 поляків, одягнені у військові однострої, вчинили збройний опір американській МП.

○ Брюссель. Національний Конгрес Валої запропонував розділити Бельгію на дві автономні держави, Фляндію і Валоїю, зі спільною столицею Брюссель.

○ Нью-Йорк. Геральд Трібюн від 18. 4. 46 р. надрукував статтю під назвою «Повстанці України палять міста в рейдах недалеко польського кордону», про боротьбу українських партизан проти репатріаційної акції польського уряду.

○ В Італії утворився рух, що обстоює приєднання Італії як 49-го Штату до Сполучених Штатів Північної Америки.

○ БЕРЛІН. Союзна Контрольна Рада ухвалила, що до першого січня 1947 року всі німецькі мілітаристичні і націонал-соціалістичні пам'ятники та музеї, споруджені після 1914 року, повинні бути усунені, тобто знищені. Будови, цінні з архітектурного погляду, і будинки суспільного значення залишаються, однак без мілітаристичних і націонал-соціалістичних емблем.

○ БЕРЛІН. Згідно найновішої статистики в американській зоні нараховується 15 432 тис. німецьких жителів. ДП зареєстровано 490 тис., з них в таборах приміщено 379 тис.

○ ШТУТГАРТ. Починаючи з 27 травня, місячна норма хліба для німецького населення в американській окупаційній зоні зменшується з 6 кг до 4 кг.

○ Ціла місцевість між Багдадом і Басра біля Перської затоки опинилася на один метр під водою внаслідок розливу річок Тигра і Евфрата. Вода зруйнувала понад 2 тис. будинків.

ПЕРЕХОДЯТЬ ДО СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТІВ

Бремен. Два відомих комуністичних керівники в британській зоні, бременські сенатори Вольтерс і Елерс, напередодні комуністичного районного партійного з'їзду перейшли із комуністичної партії до соціалдемократичної. В газеті «Weser-Kurier» обидва сенатори опублікували таке пояснення: «В комуністичній партії демократію топчуть ногами, а комуністам, що мислять самостійно, відбирають право голосу». У комуністичній партії методи попередніх часів ні трохи не змінилися. Важливі політичні рішення не дискутуються, а схвалюються готова, запропонована зверху до донизу думка. Того, хто суперечить, ганьблять тавром ворога партії і помічника реакції. Зовнішню політичну залежність обидва се-

натори вважають причиною схематичного централізму комуністичної партії і критикують «політику механічного перенесення політичних директив, що несумісні з принципами самостійної, демократичної, соціалістичної політики». Соціалістична партія Німеччини не сміє однобічно заступатися за господарчу, політичну і національну єдність в західних зонах і покійно схилитися перед цими питаннями в східній зоні. Вольтерс і Елерс мотивують під кінець свій перехід до соціалдемократії тим, що для політики міжнародного порозуміння і взаємодопомоги всіх соціалістів залишилося місце ще тільки в рядах соціалдемократичної партії.

«ЖИМЕРСЬКИЙ ПРО ПОВСТАНЦІВ»

Варшавські газети подали промову польського маршала Жимерського про становище над Бугом. Читаємо там дослівно: „У зв'язку з запровадженням у життя договору поміж польським та українським урядом про репатріацію — діяльність бульбівських та оунівських банд зросла на силі. Банди підняли боротьбу проти репатріації, руйнуючи мости та залізничні тори. Дійшло до завязаних боїв. Урядові війська здобули чималу кіль-

кість зброї. У бандах були переважно бульбівці, оунівці, власовці і навіть німецькі вояки та офіцери, що керували тими бандами“.

В іншій газеті читаємо, про засудження на кару смерті в Замості Ярослава Кринди за організацію „бульбівських банд“ на Холмщині, що називають себе, Українська Народна Революційна Армія“, та протиурядову діяльність.

НАШ ОБОВ'ЯЗОК

Щороку ми відзначаємо день смерті великого сина народу нашого — Симона Петлюри. Згадуємо про його виключні прикмети, як політика, голови держави, і Головного Отамана. Але, здається, ніколи або дуже і дуже рідко і випадково говоримо про Симона Петлюру, як про організатора української науки, публіцистики, преси, літератури і мистецької критики. Що така незрозуміла байдужість до цієї сторінки, дуже значної і дуже помітної в житті творця третьої української держави, чому була нормою серед українського наукового і літературознавчого світу до цього часу, це не підлягає сумніву. Що це було нормою серед українського наукового та літературознавчого світу в умовах тоталітарного режиму, то це цілком зрозуміло. Але чому це є нормою серед, відносно вільного, наукового та літературознавчого світу української еміграції протягом останнього 20-річчя, то це незрозуміло. Справді бо, як це так могло статись, щоб за це 20-річчя українська еміграція, що поспіє уся, як справедливо каже один наш публіцист, вийшла з сірої вояцької шинелі Головного Отамана, не спромоглася зібрати і видати окремою книжкою бодай найосновніше з його публіцистичних, наукових і літературно-критичних писань? Дещо з його воєнних висловлювань, воєнної публіцистики зібрано і видано. Але як це мало, порівняно до того, що написав за своє коротке, але бурхливо-творче життя цей великий державний муж.

Бо справді, хто знає зараз його блискучу публіцистику, літературну, мистецьку і наукову критику доби газети «Рада» — (від 1905 року починаючи) «Слова» — органа УСДРП та «Української Жізни», редактором якої був сам Симон Петлюра, — тієї давньої вже для

нас, передреволюційної доби, що була воістину героїчною увертюрою до великого державно-національного відродження нашого?

Саме діяльність Симона Петлюри в цю добу, і саме в ділянці публіцистики, літературно-мистецької критики тощо визначала його на майбутнє, як політика і державного діяча великого розмаху. Саме одна з перших його юнацьких статей «Драма Життя Шевченка» що виголошена була на шевченківському святі в Петербурзі, дала підставу російському громадському та політичному діячеві професорові М. Ковалевському зробити таке зауваження: «З цього молодого чоловіка вийдуть люди».

Саме ця доба, саме його діяльність як соціаліста і організатора українських революційних сил напередодні 1917 року, саме його талановита публіцистика і літературна критика в «Раді», в «Слові», «Українській Жізни» та інш. (Згадати хоча б: «Франко — поет національної честі», «Негативні риси полеміки в українському питанні» «Рік мовчання», його збірку літературно-критичних статей «Незабутні» тощо,) дали підставу ще перед революцією 1917 р. відомому академікові Ф. Коршу для такої воістину пророчої характеристики Симона Петлюри: «Українці самі не знають, кого мають серед себе. Вони гадають: Петлюра видатний редактор, патріот, громадський діяч тощо. Це все правда, але не вся правда. Петлюра бзконечно вищий за те, що про нього думають. Він з породи вождів, людей з того тіста, що колись, у старовину заклали династії, а в наш демократичний час стають національними героями. Живе він при несприятливих умовах, не може виявити себе, та хто знає, чи не зміниться все навкруги?»

А коли зміниться, буде він вождем українського народу.»

А ми, його послідовники, наступники і продовжувачі, живемо, працюємо, боремось і не знаємо достатньо всього того, що зробив, написав і залишив по собі творчий дух Симона Петлюри. Я не знаю, чи кому-небудь відомо, за винятком окремих одиниць, яку колосальну енергію, які великі організаційні заходи проявив був С. Петлюра в перші роки еміграційного життя для організації наукової, освітньої, літературної та видавничої діяльності нашої еміграції в 20-тих роках. Це видно хоча б з його численних листів до В. Прокоповича, до Петра Холодного та інш. Але, на жаль, цих листів, як і багатьох його писань, широкий загаль українського народу не знає. Лежать вони по теках знайомих і не відомо, чи дочекаються колись, щоб стати загальнодоступним добром народним.

Ми, українська еміграція, тяжко заборгували перед великим нашим сучасником. Але ми хочемо цей борг сплатити. Ми мусимо це зробити. І ми, при загальних зусиллях, це зробимо. Одне із перших завдань наших — зібрати все, що було написано С. Петлюрою, з юнацьких років починаючи, в галузі публіцистики та літературної критики і видати окремою, добре зредагваною, книжкою. Так само на часі вже зібрати все, що уціліло з його листування і видати окремою книжкою. Я вже не кажу про вимряну, але нездійснену досі «повну збірку творів» покійного.

А коли б ми це зробили, то це було б чи не найбільшим пошануванням діяча і провідника доби великої революційно-визвольної боротьби українського народу Симона Петлюри.

М. Джос

Катай, Матюшо, «Гусі»

(З приводу нової збірки фейлейтонів Остапа Вишні)

Згадався нам оце Матюша з Карпенкової - Карого „Суєти“. Причепурив його батько, пригладив йому чуприну, витер носа, після привів перед люди і наказує синові:

— Катай, Матюшо, „Гусі“!

„Гусі“ — російський вірш. Матюша — український сільський хлопець. Читати того вірша, та ще напам'ять, для Матюші справжня мука. Отож він і мнеться, і гнеться, і крізь землю ладен би провалитись, аби тільки не читати. Та як ти його не читатимеш, коли батько тримає в одній руці батога, а другою штовхає хлопця під лікоть:

— Катай, Матюшо, „Гусі“.

Немає ради — Матюша „катає“ „Гусі“.

Щось подібного сталося і з Остапом Вишнею. Десять років пробув письменник на засланні, натерпівся там, набідувався, аж раптом (це вже під час війни) „дарують“ йому „волю“, везуть до Києва, тут чепають його, миють, голять, одягають в новесенький одяг, припасовують йому на тому місці, де вже десять років тому не було ані волосинки, буйну чуприну, розмальовують брови, далі кажуть п'ятдесятисемилітньому письменникові зробити „веселу усмішку“, а по всьому виводять Вишню перед люди і наказують:

— Катай, Матюшо, „Гусі“!

Зрозуміла річ, Остапові Вишні ті „Гусі“ аж надто осточортіли, але що він має робити, коли біля нього стоїть котрийсь там „папаша“ і, штовхаючи його під лікоть, наказує:

— Катай, Матюшо, „Гусі“!

І Вишня „катає“: „... старші брати вже обняли „найменшого брата“. пригорнули його до себе...“ („Дуглас“).

Що то за „найменший брат“ — легко здогадатись. Знаємо ми також і про те „пригортання“, Спочатку „старший брат“ пригортає „меншого“ ніжно-ніжненько. Усміхнися, мовляв, любий мій братухо! А далі як притисне, як притисне... „Меншому братові“ вже ребра трищать і червона юшка з нього тече, а „старший“ все „пригор-

тає“ його до себе. Отаке те „пригортання“! Знає про нього і Остап Вишня, але що він має робити, коли „папаша“ вже не під лікоть, а під саме ребро штовхає його кулаком:

— Катай, Матюшо, „Гусі“!

Вишня „катає“ далі:

„... обличчя у львов'ян яснішають, вода водогонями шумить, електричний струм д्रोлами біжить... школярі табунами мчать до школи, поспішають до вишів студенти.“ („Львів“).

Одне слово, все в підсоветському Львові „шумить“, „біжить“, „гуде“, „співає“, „танцює“... Суцільна вам радість! Що ж там сталося? Яка тому всьому причина? Може, якась надприродна сила втрутилася в в комунальне господарство Львова і творить оті „чудеса“? Ні, нічого такого там не сталося. А „суцільна радість“ у Львові запанувала лише тому, що „менший брат“ уже „прозрів“ і „усвідомив“, „... що тільки... під проводом великого (ім'я рек — М. З.) він зажив справжнім, вільним, життям“.

Ось у чому справа! Звісно, Остап Вишня гаразд і добре знає, від чого саме „менший брат“ „прозрів“ і „усвідомив“, знає він також, що то за „вільне, щасливе життя“, але мусить провадити далі, бо „папаша“ вже не штовхає, а садить його кулаком під ребра:

— Катай, Матюшо, „Гусі“!

Вишня „катає“ знову:

„А ось ідуть двоє: вона і він... Розмовляють польською мовою.“

Наші вони, чи не наші?

Ось ідуть двоє... розмовляють українською мовою.

Наші вони, чи не наші?

Мені дуже хотілося б, щоб вони були наші“.

Чуєте? Розмовляють львов'яни польською мовою — „не наші“. Інші розмовляють українською — теж „не наші“. А як же його, львов'янином з діда-прадіда будши, розмовляти на вулицях Львова? — питають нас читачі. А ось як! Потрапивши до Львова, говоріть скрізь і всюди виключно мовою Петра І, Катерини ІІ та міністра Валуєва. Ну, вийдіть, скажімо, на Личаківську, чи на Семінарську, або ще на якусь там вулицю у Львові і гуконіть на весь голос: — Не било, нет і бить не может!

Кого, спитаєте, „не било, нет і бить не может“? Ну, нас, читачу, з вами — українці, української мови, української культури і т. д. Отакою мовою, кажемо, говоріть на вулицях Львова, тоді добре вам житиметься і довголітні буде на „одній шостій земної кулі“. Якщо ж ви зважитесь заговорити мовою Богдана Хмельницького, Івана Мазепи, Тараса Шевченка, — бути вам там, звідки Остап Вишня (тільки сам-один із багатьох тисяч) повернувся аж через 10 років. А коли з вами цього й не станеться, залишать вас у ролі Матюші, щоб при нагоді виводити вас перед люди і наказувати вам:

— Катай, Матюшо, „Гусі“!

Таких Матюш на підсоветській Україні є чимало. Серед них опинився і Остап Вишня. Але що ти вдієш коли „папаша“ садить тебе кулаком під ребра і все наказує:

— Катай, Матюшо, „Гусі“!

Доводиться „катати“, тим більше, що ти живеш в „найдемократичнішій“ країні.

А шкода! Дуже шкода!

Мартин Задека.

Ю. ГОРЛІС-ГОРСЬКИЙ.

По дорожні зигзаги

«Сампо» починає топтати стежку довкруги «Поляриса». Останній тріск і «Полярис» захитався. Брилли льоду, що примерзли до боків — порушують рівновагу. Та окріп і пара з брандсбоїв скоро звільняють його від зайвих прикрас. Загули машини, і «Полярис» поплив слідом за «Сампо», зневажливо розштовхуючи кригу.

До порту прибули пізно ввечері. Ще на відкритому морі зустрічає нас лоцманський катер, жоб провести через... мілні загорожі. В'юнкі моторки, при світлі прожекторів розчіплюють ланцюги мін і, перепустивши пароплав, знову замикають їх. Ці великі темні м'ячі нагадують, що хоч тут і тихо, але війна сягає і сюди.

Намагаюся розглянути околиці, та дарено. Ніч і квітневий туман старанно ховають їх.

Сходні сполучують «Полярис» з берегом м. Штурман розносить пашпорти.

Пані Глайтонен радить ночувати в готелі: це спрощує справу дальшої подорожі.

Тримаюся моєї супутниці, бож поперед розмова з митними урядовцями, що на всьому світі однаково в'їдливі. Та в черзі розрізняють нас чотири німці, що пруться, як на пожежу. Мабуть бояться, що не залишаться для них кімнат у готелях.

Обличчя митника і військового, що стоїть поруч, непривітливі. Пашпорт, візи оглядають уважно.

— Що маєте у валізі?

— Роблю рух, щоб відімкнути, та урядовець ввічливо зупиняє мене.

— Хіба так не пам'ятаєте? — запитує по-німецькому, а, зауваживши, що я не добре второпав — повторює запитання кострубатою московщиною.

— Чому ж би ні! — Починаю перераховувати речі, та на половині він перебиває:

— А в теці?

— Два фотоапарати, приладдя до них.

Військовий ще раз поглядає на рубрику в пашпорті, де написано — журналіст.

— Кітас! — дякують обидва по-фінському і звертаються до наступного.

Пані Глайтонен чекає на мене в залі коло газетного кіоску.

— Я зателефонувала до готелю — зараз приїде авто. Я замовила кімнати в скромному готелі... Не люблю пишних... Не заперечуєте?

— Ні трохи, я теж волю скромний.

Поки я вибрав декілька англійських журналів та московських щоденників, шофер з готелю вже був біля пані Глайтонен. Авто на дерев'яному газі, бензина потрібна для танків. При вході до готелю хочу сунути шоферові в кишеню фінську банкноту, але він ввічливо відводить мою руку. Транспорт буде завтра в рахунок, а «на пиво» в Фінляндії не заведено брати.

Скромний готель має симпатичний вестибюль. На столиках журнали, газети, приладдя писати, папір, конверти.

Старий порт'є, що скидався більш на аптекаря, довідавшись, що з німецької, англійської, французької мов — мені найлегше порозумітись російською — неохоче вживає її, хоч володіє бездоганно.

Підписавши прізвища — вертає нам пашпорти. Замовляємо квитки на швидкий поїзд до Гельсінк.

Пані Глайтонен віддає всі свої речі порт'є. Машинально роблю те саме.

Чистенька покоївка з інтелігентним личком веде нас до наших

кімнат. «Тікі» тріумфус: окремих собачих кімнат в готелях не заведено.

На сходах похоплююся, що не взяв навіть мила, бритви, та вже ніяково вертатись. В кімнаті журба відпадає: на шклянці полиці розложені всі дрібниці, потрібні для гоління, вмивання, чищення зубів; все невживане в прозорих пакетиках, на яких зазначені зовсім помірні ціни. Покоївка, не питаючи моєї згоди, відчинила двері до суміжної купелевої кімнатки, пустила до ванни теплу воду і побажала мені «гюве весте».

Ранком оплачуємо рахунки, в які включено вже авто до станції та залізничні квитки. Замість речей, залишених у порт'є, — отримуюмо квитанції; речі вже у вагтажному вагоні. Мені робиться не по собі: і що б було забрати з собою неважку тежку з дорогими фотоапаратами. Течка незамкнена. Новенькі «Лейка» — хоч кого може спокусити... Ділюся своєю журбою з панєю Глайтонен, але вона обурюється:

— Це неможливе! В Фінляндії такого не трапляється! Та ще й де? — на державній залізниці! Як вам не соромно! Ви нас всіх ображаєте!

Те саме авто везе нас на двірці. Вулиці міста вкриті втопаним снігом. На вулицях нічого особливого — звичайне європейське

ПОДОРОЖНІ ЗИГЗАГИ

(Закінчення).

місто. Лише на вітринах склепів, заповнених, як за добрих часів, нема й сліду залізних штор або грат.

Висівши з авта, почуваю себе ніяково перед шофером, що не бере «на пиво». Кажу йому: «кітас» і простягаю руку. Він її міцно потискає.

Перед входом до двірця—базар: в кілька рядів кошики з вирощеними в теплицях квітами. Пані Лайтонен захоплено усміхається:

— Вже весна! Як я вижджала до Швеції—їх ще не продавали на вулиці...

І біжить купувати квіти. Мені теж хочеться усміхатися. Дивовижа! Блискучий сніг і не таке від сонця, що вже досить тепло пригріває, але й ніжні тюльпани та нарциси—теж не в'януть від сусідства снігу. Квітка на тлі снігу і квітка в петлиці суворого фіна з ножем на поясі...

Приглядаюсь до юрби, що висідала з якогось поїзду. Тверде підсоння і природа—накладають свій відбиток на обличчя, особливо мужчин. Вони твердіші, ніж в інших народів. Більшість, особливо жінки—одягнені по-весняному. Майже всі купують квіти. Видно, що ці діти Півночі люблять їх. Але кохаються, здається, і в ножах. «Пууко» в шкіряній піхві прикріплено до пояса не лише мужчин, але й по-спортовому одягнених дівчат, навіть школярів, що поспішають до школи.

В залі, на пероні—людей багато. Бракує лише штовхання, черг і сварок. Яюсь все обходить без них. Переважна більшість мужчин—у військових одностроях. Вся Фінляндія—під рушницею. На всіх ділянках громадської та державної праці в заплілі—мужчину заступає жінка. Але й жінок багато в одностроях. Це військова допоміжна організація, так звана «Лота». Лота це зовсім не якесь гучне патріотичне слово. Це звичайнісіньке ім'я першої жінки звичайного воєнки, що в давнину поїхала на возі за відділом війська, прала білизну чоловікові та його товаришам, «латала» їм рани.

В переділї другої класи нас четверо. Поруч пані Лайтонен молодий ще полковник артилерії, коло мене—якийсь поважний добродій в золотих окулярах. На одній із зупинок останні вільні місця займають два лісових робітники з пилками й сокирами в шкіряних мішках. Привітавшись, роздигаються й виймають свіжі часописи. Зав'язується загальна розмова про політичні події.

Заходять кондукторка. Робітники доплачують різницю. Сіли до другої класи, бо в третій тіснувало. З усього видно, що пилка й сокира у вагоні другої класи—це явище тут зовсім звичайне.

Без мови—не можу взяти участі в розмові. Тож витягаю советські часописи, куплені в Або, й починаю переглядати. В Україні зацвіли сади. В Криму досягають черешні...

Сусіди поглядають на часописи й на мене. Обличчя їхні хмуріють, стають ворожі... Пані Лайтонен зауважує це, усміхається й пояснює, що я не росіянин і не ворог, а приятель, що приїхав допомагати в скрутну годину.

Обличчя яснішають, простягаються руки, знаходиться й спільна мова.

Полковник вивчав російщину в академії штабу, бо... треба. Добродій в окулярах—викладав її, за царських часів в гімназії у Выборзі. Пояснює, що не люблять її тоді, хоч давала вона великі привілеї,—не люблять її ще більше тепер—ту «венеа лайна».

Добродій починає навіть в'язати речення з українських слів, плу-

таючи їх з російськими. Він знає Україну й українську справу... Перед революцією він був у Україні, а тепер—він директор великого підприємства на далекій Півночі... В нього працюють українці—політичні в'язні, що повтікали з советських концтаборів... Фіни шанують їх... Вони, навіть, воювали добровільно разом з фінами...

Розмова збігає на становище Фінляндії. Співрозмовці стверджують, що—важке. Треба розмістити й нагодувати півмільона населення, що добровільно покинуло зайняті советами терени. Ці найбільш промислові райони були підвалиною експорту. Свого хліба ніколи не вистачало, а тут ще й війна, що точиться на морях, затруднює зовнішню торгівлю. Лінія Манергайма—в руках ворога,—треба будувати чимсьоріш івші укріплення. Советська база в Ханко—це ніж під серцем країни,—треба відгородитися від неї оборонним валом. Союз німців з Советами створює небезпеку: Фінляндію може спіткати доля Польщі. Треба тримати напоготові з півмільона воєнк... Все це при трьох мільонах населення...

Тридцять тисяч забитих в минулу війну—це поважна втрата, хоч з советського боку й полягло в десять разів більше...

На одній станції паротяг бере воду. Наш вагон відгороджує лише переїзна рампа від рівенької вулиці міста, що звучується в перспективі.

Пані Лайтонен через вікно просить старшого кондуктора—чи не міг би він принести, на кілька хвилин, «Тікі»,—вона хоче його нагодувати. Кондуктор охоче бере в неї собачий квіток з номером і вертається з шпцом на руках.

Дивний народ! Маючи на карку півмільона карелів, нові лінії оборони, небезпеку, що нависла, Ханко,—мають ще охоту думати про примхливих цуциків...

Закручений хвостик «Тікі» стоїть ще в уяві й витягає з пам'яті другого цуцика, чорненького... Пригадує мені другу собачку подію в далекій Арабії.

«Жайворонок» у Блавацького

Коли йде мова про опереткову виставу, звичайно, не виключена її оцінка з погляду глибокодумних вимог моральної, соціальної, навіть філософської цінності. Але чи варто було б ламати „ідейні стільці“ там, де сама природа речі працює на цілком відмінні завдання. Самозрозумілим виправданням появи оперети в репертуарі театру синтетичного типу є звичайне бажання дати глядачеві між вистав поважних виставу легку, саме музично легку, а акторові матеріал, що урізноманітвить би та збагатив його фахову техніку. Саме це завдання поставив собі авґсбургський театр під проводом В. Блавацького, виставляючи оперету Франца Легара „Жайворонок“.

Вистава не являє собою якогось особливого досягнення в роботі Блавацького як режисера і як виконавця (ролі діда), вона є звичайним опрацюванням матеріалу, виправданого вже з самої своєї жанрової сутності. Селяни приходять від живих в умовно-ентографічних одягах, винижене й рафіноване місто контрастує з широким незіпсованим, примітивно-цнотливим селом, дід, що в діалогічних сценах ходить скоцоблений, невимушено переключається на канканний рух у музично-танкових дуетах або тріо,—і саме так повинно бути в цій опереті,

В Західній Україні

Згідно з відомостями, що надходять з Галичини, там збільшується хаос, а край вилонюється і перетворюється на дике поле. Юрби напливаючих большевицьких торбохватів почувають себе не дуже добре серед злиднів і марної здобичі. На Станіславщині людей залишилося обмаль, по кілька сот мешканців в більших містах, а ще менше по малих містах і селах. На Тернопільщині з більшості районів виселено всіх поляків. В Тернополі поляків уже немає, в інших містах лишилися невеличкі групи. Назагал поляків в Західній Україні на схід від Сяну залишилося не більше як 100 тисяч. Напади й переслідування поляків з боку українців припинилися. Тут і скрізь українські повстанці натискають, щоб поляки переселялися за Сян. Решта української людности тримається щодо поляків спокійно, навіть доброзичливо. Місцева влада приспішує переселення. В'язниці переповнені. Серед в'язнів більше половини українців. Багато вивезено на Донбас. Становище вивезених на тяжкій праці до Донбасу тяжке.

У Львові проєктують пербудувати цілі дільниці—мас постати «новий» Львів. Місто переповнене напливом людей з Середньої Азії. Частина їх живе в куренях, варять страву в казанах. Львів справляє враження якогось великого кочового табору. Поблизу міста будується великий стадіон, правдоподібно «найбільший в цілїм СССР».

і дуже добре, що театр пішов за природою жанру, а не ставив собі смішного завдання виправдати все це якоюсь вищою правдою.

Певні місця у виставі трактовано ориґінально й дотепно (Тріо Марґіт-дід-Віжма, пантоміма зі свистом у 1-ій дії, сцена питання Марґіт, розповідь-танок діда з гістими в 2-ій дії, сцени діда з книжкою в 2-ій та 3-ій діях тощо). Імпозантний фінал масового танцю в першій дії.

Карп'юкова створила суцільний легкістю та певною гостротою образ панночки з великого світу. Її партнер Карп'як, при дуже вдячній сценічній зовнішності, недостатньо зосереджений в образі внутрішньо,—особливо, в тих місцях, де в тексті має павзи (мімічні реакції як наслідок т. зі. „взаємнення“ акторів). Характерний образ служниці, межевий з гротеском, є безумовним досягненням Степової.

Левицький видає велику данину масці такого барона, якого можна бачити, здається, тільки спеціально в оперетці—не беруся судити, добре це чи погано з погляду жанру. Виконавець ролі сільського парубка Лайоша виходить з власної акторської фактури, а не з істотних ознак образу, але в даному разі це не шкодить виставі. Учасники масових сцен (особливо чоловіки)

З українського життя

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТИ ПОЛЯГЛИХ

У таборі Новий Ульм 25 травня ц. р. відбулися академії вшанування поляглих за визволення України лицарів—Головного Отамана військ і голови держави Української Народньої Республіки С. Петлюри та полковника

Є. Коновальця і всіх поляглих в цій війні за волю України. В церквах, православній греко-католицькій, відслуженої панахиди.

Пластова молодь відзначила вшанування поляглих лицарів окремою академією.

ОБЛАСНИЙ З'ІЗД ВЮРТЕМБЕРЖЧИНИ

23 і 24 травня в Людвігсбурзі відбувся обласний з'їзд Вюртембержчини, що заслухав і обговорив звітні доповіді референтів до-нинішнього Обласного Представництва та намітив далішні завдання в справі матеріальної, правної і духової опіки над ДП-українцями. 34 делегати репрезентували більше як 8 тис.

виборців з найбільших таборів області: Ельванген, Людвігсбург, Ульм, Гайльброн та іші.

З'їзд обрав керівництво Обласної Ради, Обласного Представництва, Контрольну комісію і Суд. Головою Обласного Представництва на Вюртембержчину обрано п. ШПІРУКА.

ТЕАТР В ІНГОЛЬШТАДТІ

Вже більш як півроку, в Інгольштадті працює таборовий театр, користуючись популярністю серед мешканців всіх таборів міста. Після драми Кропівницького „Дай серцю волю—заведе в неволю“ цими днями, під керівництвом артиста і мистецького керівника цього театру Р. Василенка, виставлено п'єсу Су-

ходольського „Хмара“. Глядачі справедливо зауважують, що по-дібної вистави вони вже давно не бачили. На цій п'єсі театр, що складається здебільшого з аматорів, які пройшли певний вишкіл, переріс сподівання глядачів.

Бажаємо театрові і далі працювати з успіхом. Б—н.

СПОРТ

БЕЗВІДПОВІДАЛЬНА ГРА.

З великим нетерпінням і зацікавленістю очікували ми футбольної зустрічі поміж майстрами С. К. «Україна» і німецькою дружиною «Шпорт-фронт» з Штутгарту—однією з найсильніших в південнонімецькій Лізі. З найвіддаленіших осередків прибули до Ульму численні гості. Дійсно, матч обіцяв бути дуже цікавим—адже, дружини грали в своєму найкращому складі.

Безперервний дощ не зупиняв наплив численних глядачів.

Але...з перших хвилин в грі української дружини відчувся повний розлад, відсутність зіграності й безперервне стріляння м'яча в повітря. На полі чути було постійний галас та лайку, в ході яких гравці нарікали один на одного. Німці відповіли на це відмінною передачею м'яча, здезорієнтувавши наші захист і півзахист.

Безперервний «мазки» робить лівий півзахисник, що з цілком незрозумілих причин опинився на «вродженому» місці Лютака. Останній же чомусь потрапив на ліве крило, не маючи для цього ніяких даних—німецькі «вартіві» безнастанно випереджали й відібрали м'яч. Ще дивнішою була перестановка Горського на місце Макарова, що є виявом відсутності здорового глузду в тренерів. Кудан своєю незрозумілою грою робить враження, що вдріг вийшов на поле. Один лише захист в особі Скоцина й Мікльо-

ша грає з посвятою і запалом, рятує не раз ворота від вірних «голів».

Така безвідповідальна гра приводить спочатку до 1:0 на користь німців, а пізніше аж трьох голів у ворота українців. З великою жертовністю граючий воротар Дублянщина не в силі сам захищатись. Лише один гол Скоцина рятує «Україну» від «сухої» поразки. Наслідок 3:1 на користь німців лишається до кінця гри.

Поразка українців аж нічим не може бути виправдана. Головною її причиною є брак відповідальності не тільки у гравців, а й у керівництва дружини. Дуже часті зустрічі, відсутність систематичного тренажу, досвідченого тренера-професіонала, безперервні зміни амплуа гравців і непотрібне амбіціонерство—головні причини, що в разі їх неусуєнення будуть завжди виною поразок.

Треба нашим майстрам зрозуміти, що вони, називаючи свій клуб іменем Батьківщини, беруть на себе великий і почесний обов'язок—як наші кращі хори й музики в мистецтві, так і вони в спорті, гідно репрезентувати високий рівень українського футболу.

Така вимога всієї української громадськості, що чекає від них перемоги над ще сильнішими дружинами. Ю.

В змаганнях на першість еміґраційних дружин американської зони з футболу С. К. «Дніпро»—Н. Ульм здобув перемогу над фюссенською «Калиною» з рахунком 3:6.

ПОДЯКА

Складаємо сердечну подяку всім, хто висловив нам в тяжкі хвилини родинної втрати, тепле слово співчуття та прийняв участь в похороні нашого найдорожчого сина, брата, онука, й племінника НЕСТОРА ВОРОНКИ.

Родина пп. Воронки

Видає Спілка Українських Письменників та Журналістів в Ульмі

РЕДАГУЄ КОЛЕПІЯ.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: «Ukrainian Wist» Neu Ulm, Reinhardt Kaserne. Permitted by authority of Military Government.

I. K.

U 20. 29. 5. 46. R. Abt. Neu Ulm